

Ross Károly

Boldogság

Az őszes hajú, de negyvennek sem kinéző nő fogta a tíz év körüli kisfiú kezét, és végigbotladozott vele a vakondtúrásos udvaron. Ahányszor csak jött, mindig úgy érezte, hogy egyre elvadultabb dzsungel öleli körül a házukat. Először csak a vadszőlő futott be mindent, aztán a bodzabokrok nőttek az égig, most meg már a valamikor letaposott udvar is úgy nézett ki, mint amit föld alatti erők emelgetnek, gyúrnak, járhatatlanná téve még a gyalogutat is. Anyjának azelőtt volt gondja az ilyesmire, mindig talált embert, aki úgy-ahogy rendben tartotta a portát, de úgy látszik, elfogyott az ereje. Bevette magát az omladozó falak közé, és talán az ablakon sem néz ki soha.

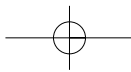
A kisfiú csöndben ment mellette, meg volt szeppenve kicsit, nem kérdezett semmit, pedig szeretett volna. Idegen volt neki a hely, nem sokat járt itt, amikor meg járt, még olyan kicsi volt, hogy jószerivel nem emlékezett semmire. Hozták-vitték, mint egy batyut, erre emlékezett, meg egy idős asszonyra, akiben a nagymamáját kellett tisztelnie. De hiába volt a nagymamája, idegen maradt neki, mert nem tudott beszélgetni vele. A nagymamát nem azok a dolgok érdekelték, amik őt. Úr tátongott közöttük, amit nem tudtak mivel betönni. A nagymama egy darabig süteményekkel próbálkozott, a kisfiú hallgatással. Aztán mindketten szép csendben feladták. A kisfiú nem jött többet, a nagymama nem hiányolta.

Vasárnap délután volt, száraz, meleg idő, nem történt a környéken semmi. A vasárnap délutánoktól amúgy sem várt sokat az asszony – fájdalmas végpontjai voltak ezek számára valaminek, ami már a kezdetekben sem ígért semmit. Ettől a látogatástól sem várt sokat, de gondolta, még egyszer utoljára megpróbálja. Ha nem sikerül, nem jön többet.

Az ajtóban habozott, lenézett a gyerekre, az vissza rá. Mint akik a végítélet ajtajában állnak, mely mögött egy szakállas Krisztus mondja majd ki rájuk a verdiktet. Már döntött, de valahányszor a gyerek szemébe nézett, megremegett a döntésétől. Még akkor is, ha közösen hozták, a fia és ő, mert nem dönthettek máshogyan.

Megverte az ablakot, s ugyanazzal a mozdulattal le is nyomta a kilincset. Szellőzetlen dohszag csapta arcul őket, de már megszokták. A nagymama utált szellőztetni, utálta kiengedni a meleget, utált bármiféle kapcsolatot tartani a külvilággal. Ha nyár lenne, akkor is csukva lenne az ajtaja, s akkor is ugyanilyen szag fogadná őket. Amit tehettek, hogy sarkig nyitva hagyták maguk mögött. Amíg nem veszi észre, nincs baj, ha meg észreveszi, majd becsukja ő maga.

Tapogatózva haladtak át a félhomály ülte előszobán, majd a kietlen, szinte teljesen üresnek tetsző konyhán, egészen a szobaajtóig, mely mögül szaggatott hortyogás hallatszott. Az ajtó nyikorogva tárult, mire a horkolás abbamaradt.

– Ki az? – szállt a kérdés egy fogatlan szájából, amiből a kisfiú csak más-salhangzók furcsa torlódását hallotta, valami olyasmit, hogy „Hhhah”?

– Mi vagyunk – mondta az asszony, de nem ment közelebb a sarokban álló ágyhoz, amelyen valami sötét tömeg feküdt.

– Ki az a mi?

– Hát mi, Zsoltika meg én.

– Nem hallom.

– Zsoltika meg én.

Mocorgás, kászálódás, bot utáni kaparászás, majd a sötét tömeg függőlegesbe került, és feléjük fordult. Zsolti izzadtra markolta az anyja tenyerét.

– Nem is mondtátok, hogy jöttök.

– Telefonáltam vagy ötször is, de nem vetted fel.

– Az a telefon. Ki hallja azt!

– Mindegy. Úgysem mész sehova.

– Mehetnék éppen. Van egy kis lecsó a hűtőben, megmelegítem.

– Nem vagyunk éhesek. Anya...

– Azért csak, na. A gyerek biztosan az.

– Másért jöttünk. Tudod, egyszer már beszéltünk róla.

– Miről?

– Hogy elmennék. Dolgozni. Itt nincs munka. És Zsoltika...

– Ja, hiszen emlékszem.

– Zsoltika meg itt jár iskolába.

– Nem itt.

58

– Nem itt, a városban, de nem vihetem magammal. Amúgy sem vihetem magammal, az iskola miatt meg pláne nem. Szeret oda járni.

– Az jó, ha szeret. Én is szerettem iskolába járni.

– Szóval, itt hagynám nálad.

– Hát hagyj. Megleszünk mi ketten. Majd a busszal bejár.

Az asszony kettőt előrelépett, maga után rántva a gyereket.

– Pénzre, ruhára nem lesz gondod. Küldök minden hónapban.

– Jól van, hiszen. Tud már egyedül tisztálkodni?

– De anya! Tízéves! Persze hogy tud!

– Mert főzni éppen tudok neki. Vagy majd hoznak.

– Befizetünk ebédre, nem kell főznöd. Neked is már mióta úgy hozzák.

– Hozzák, azt az ócska ételt. Inkább főzök.

– Ahogy akarod. De Zsoltikát befizetem az iskolai menzára. Reggeli meg vacsora kell csak neki.

– Az van a hűtőben is.

– Nem lesz rá gondod. Ellátja magát, nagyfiú már.

Zsolti utálta, ha nagyfiúzzák. Mintha eddig nem lett volna az.

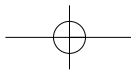
– Mosni meg... működik a mosógéped, ugye?

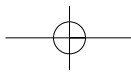
– A jó ég tudja. Kézzel mosok már nem tudom én, mióta.

– Mert Zsoltika tudja kezelni. Bele is tud pakolni.

– Majd megnézetem. Áthívom azt az embert, a vizest. Az ért hozzá.

– Az fontos lenne, a mosás. Zsoltika mindennap tisztát vesz, legalább is alsót.

- Zsolti megrángatta az anyja kezét, de az észre sem vette.
- Minek mindennap... hiszen majd megleszünk. Aztán hova mész?
 - Nem tudom még. Külföldre. Hollandiában van néhány ismerősöm, azt mondták, szereznek nekem is munkát.
 - Hollandia? Az meg merre van?
 - Németország felé. Nem tudom pontosan. Kicsit talán arrébb.
 - Akkor mikor jössz haza?
 - Nem tudom. Talán... havonta vagy negyedévente. Nem tudom még. Lenézett a fiára, de vissza is kapta rögtön a fejét.
 - Igyekszem minél sűrűbben.

A nagymama, anélkül hogy bármelyikükhöz is hozzáért volna, kicszogott mellettük a konyhába, olyan lassan, hogy azt hitték, az esti buszt is lekésik. Nem tudták, mire készül, hova megy. Csak vártak, és tehetetlenül nézték, amint súlyos, élettelen testét húzza-vonszolja, mint valami partra vetődött nagy tengeri állat. Legszívesebben már mentek is volna vissza a következő busszal, a vasárnap este a nagy kapkodás időszaka volt náluk. De tudták, mi múlik most a nagymama válaszában, így hát nem mehettek.

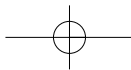
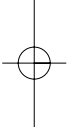
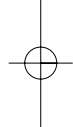
A konyhában a nagymama leereszkedett egy hokedlire, botját a lába közé fogta, rákönyökölt, az állán és az orra alatt nőtt hosszú szőrszálaktól úgy nézett most ki, mint egy megvénült foka. Zsolti csak fél szemmel mert odanézni, vagy még úgy sem, mert attól félt, egyszer csak magához öleli, és az arca találkozni fog azokkal a nyúlványokkal. Nem tudta elhinni, hogy a nagymama az anyja édesanyja, ő meg annak a fia. Valahogy annyira nem látta az összefüggéseket, annyira nem hasonlítottak ők egymásra így hárman, hogy nem értette, mit keres ő itt. Egy pillanatra még az anyja is idegennek tűnt, mert egészen másnak látta most, amikor a nagymamával beszélt, meg amikor másokkal. Mintha azonosulna vele, vagyis ugyanolyan lenne. Tőle meg fényévekre eltávolodik.

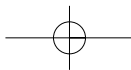
– Anya, akkor ezt most vehetem... beleegyezésnek? – szólalt meg az anyja.

- Persze, mi mást tudnánk csinálni? Ha menned kell, csak menj.
- Muszáj. Itt egyszerűen... taníttatni sem tudnám később Zsoltikát. Mert kitűnő tanuló, hiszen tudod.

Zsolti megint szerette volna, ha az anyja elnémul. Utálta, hogy a kitűnő bizonyítványával henceg mindenkinek. Úgy érezte ilyenkor magát, mint aki valami abnormális dolgot művelt. És ezt mindenki látja, csak az anyja nem.

- Tudom. Én is az voltam. Csak én nem tanulhattam tovább.
- Ha az ember jó iskolába akarja járatni a gyerekét, ahhoz sok pénz kell. Annyit itt sosem tudnék összeszedni.
- Az apjával mi lett? Az hol van?
- Lelépett. De mondtam már.
- Nem kár érte. Dologtalan ember volt.
- Volt, aki volt. Nem érdekel ez már minket. Egyedül is elő tudom teremteni azt, ami kell. De nem itt.

– Pedig lenne munka itt is. Sokan féliáznak. Meg a nagygazdáknak járnak el dolgozni.

– Anya, ezért szereztem diplomát? Munka mellett, estin?

– Nem biztos, hogy odakint is diplomás munkát kapsz.

– Biztos, hogy nem azt kapok. De legalább... legalább megfizetnek érte. És nekem most ez a legfontosabb. Zsoltika... Mi van?

Zsolti rántott egy nagyot a karján. Mostanra már elege lett abból, hogy ő a hivatkozási alap. Hogy az anyja minden zsaroló mondatába beleszővi a nevét. Mintha minden csak miatta történne. Pedig tudja, hogy az anyja másért is ki szeretne menni. Belehallgatott egypár telefonbeszélgetésébe, és ott nem csak róla volt szó. Sőt éppen hogy róla esett a legkevesebb szó.

– Megyünk mindjárt. De ezt még meg kell beszélünk.

A nagymama most fordította először feléje az arcát.

– Na és te, kislegény, te mit szólsz ehhez?

Zsolti mondani akart valamit, de egy hang sem jött ki a torkán.

– Mi az, megnémultál? Nem harapom le a fejedet, te!

Erőlködött, érezte, ahogy elfutja arcát a pír, és érezte azt a tehetetlenséget, ami néha az iskolában is elővette. Amikor mondania kellene valamit, és úgy érzi, hogy tudná is mondani, mégsem mondja. Utána mindig sokat tépelődik, mi volt ez, de nem tudja.

– Meg van kicsit illetődve. De hamar feloldódik – mondta az anyja.

– Hát az jó lesz. Mert én nem szeretek ám egész nap némán ülni.

– Csak győzd hallgatni, ha belelendül.

– Győzöm én, győzöm.

Megállapodtak, hogy két hét múlva újra jönnek, akkor már hozzák Zsoltika cuccát. Zsolti arra gondolt, addig még rengeteg idő van, addig még történnie kell valaminek. Mert egyelőre elképzelni sem tudta, hogy akár csak egyetlen napot is itt töltsön. Ráadásul az anyja nélkül. Teljesen lehetetlennek tűnt.

Kifelé menet az anyja hangnemet váltott; a kisfiú megfigyelte, máshogyan beszél vele mások előtt, és megint máshogyan, ha egyedül vannak. Óvodásként kezeli ott, nagyfiúként itt. Ezt sem értette egészen.

– Csak egy évet kell kibírnod. Legfeljebb kettőt. Amíg annyi pénzt össze nem gyűjtök, hogy megélhessünk belőle. Érted?

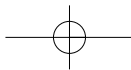
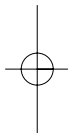
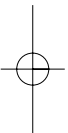
Zsolti értette, de nem tudott években gondolkodni. Nyarakban és telekben gondolkodott, iskolában és szünidőben. Nem tudta, mennyi az az egy év.

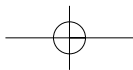
– És most itt a nagyszerű alkalom. A nagymama elvállal téged, a barátnőm szerez neked munkát. Minden összeklaffol.

Összeklaffol, gondolta Zsolti. Az azt akarja jelenteni, hogy minden rendben?

– Ha lesz rá alkalmam, naponta netezünk. A mi gépünket itt hagyom neked, ott meg biztosan van a barátnőmnek. Olyan lesz, mintha minden este együtt lennénk.

Zsolti szerette volna elmondani neki, hogy őt nem ez aggasztja. Hogy itt egészen másról van szó.

– Meglátod, kijöttök majd a mamával. Most is milyen kedves volt, figyelted? És finom sütitet tud ám sütni. Emlékszel még a hatlaposára? Tudod, amiben csokitöltelék van.

Emlékezett rá, de ahogy felidézte a kampósbot fogantyújáról legördülő ujjait és túlnőtt körmeit, nem volt benne biztos, hogy újból szeretne enni abból a hatlaposból. Hogy lehet, hogy valaki így meghagyja nőni a körmét, és kezet sem mos?

– Sok barátod lesz majd, falun könnyű barátot szerezni. Közvetlenek itt az emberek, és mindenki ismer mindenkit.

Csak én nem, gondolta Zsolti. De ez, úgy látszik, az anyjának nem tűnt fel.

– A busz itt áll meg az utca végén. Csak ki kell sétálnod ide, öt percbe se telik. Válogathatsz a helyek között, nem lesz még rajta senki, innen indul reggel. De sose a bal oldalára ülj, mindig a jobbra. És ne előre. Inkább középre.

Jobb, közép, jobb, közép, ismételte Zsolti, de az egésznek nem látta semmi értelmét.

– És én majd jövök, és lehet, hogy ugyanarra a buszra szállunk hazafelé, érted, kisfiam, az lesz ám az igazi boldogság! Amikor megpillantjuk egymást, te az iskolatáskáddal, én meg a bőröndömmel, és egymás mellé ülünk, és egészen hazáig egyfolytában csak beszélünk, semmi mást nem csinálunk, csak beszélünk és beszélünk, ó, istenem, bárcsak már ott tartanánk!

Zsolti igyekezett elképzelni az anyját a buszon, bőrönddel a kezében, de nem lett tőle boldogabb. Mennyivel más lett volna, ha azt mondja, hogy autóval megy majd érte a sulis, gondolta.

– És visszaköltözünk a városba, egy sokkal nagyobb lakásba, de az is lehet, hogy házat veszünk majd, kerttel, kutyával, nyugalommal. És nem kell többé buszoznod, gyalog elballagsz az iskolába, és amikor délután hazajössz, meleg ebéddel várlak. Én kigondoltam ezt már, hidd el, mindent pontosan megterveztem, csak ez az egy láncszem hiányzott, hogy a nagymama magához vegyen. Erre a kis időre. Erre az igen rövid kis időre. Mert minden más el van intézve, ez hiányzott még, hogy rólad gondoskodjon valaki, amíg én távol leszek, minden más le van papírozva.

Zsolti fölnézett az anyjára, de nem szólt. Szívesen megkérdezte volna, hogy őt miért nem viszi magával, mert erről még nem beszélt, de úgy érezte, értelmetlenség lenne megkérdezni. Ha nem beszélt róla, akkor nincs értelme megkérdezni. Nyilván megvan rá az oka, amit ő úgysem ért. Merthogy nem az iskola, az biztos.

– Ó, micsoda mennyei boldogság! – mondta az anyja.

Ó, micsoda mennyei boldogság, ismételte magában Zsolti.

Az utca feléhez érve már repültek, talpuk elszakadt a földtől, felül emelkedtek a házakon, nem nagyon, éppen hogy, ruhájuk vitorla nagyságúra dagadt, és nevettek, egyfolytában csak nevettek, mint akik egyáltalán nincsenek is az eszüknél.

